

**THE EFFECTS OF AN ORAL SELF-CARE PROGRAM ON
SELF-CARE BEHAVIOR AND MUCOSITIS OF SCHOOL-AGE
CHILDREN WITH CANCER RECEIVING CHEMOTHERAPY**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(PEDIATRIC NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2009**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

THE EFFECTS OF AN ORAL SELF-CARE PROGRAM ON SELF-CARE BEHAVIOR AND MUCOSITIS OF SCHOOL-AGE CHILDREN WITH CANCER RECEIVING CHEMOTHERAPY.

AUNGKANA CHIAMCHIRAPORN 4736675 NSPN/M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORSY COMMITTEE: NONGLUK CHINTANADILOK, D.N.S., BOONPEAN CHANWATANA, M.Sc. (NURSING), KLEEBASABAI SANPAKIT, M.D., DIP. AMERICAN BOARD OF PEDIATRIC HEMATOLOGY/ ONCOLOGY

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effects of an oral self-care program on self-care behavior and mucositis of school-age children with cancer receiving chemotherapy. The samples were 30 children with cancer, who were admitted for chemotherapeutic regimens in the hospital. The 15 children with cancer in the experimental group and the 15 children in the control group were selected by these inclusion criteria: Children with all types of cancer and between the ages of 6-12 years old, and children with cancer who had no oral mucositis (severity score of 8). The match pairing was done in according to age, type of cancer, type of chemotherapeutic regimens, and type of ward admission. The children with cancer in the control group received the usual oral care and in the experimental group participated in the oral self-care program. The oral self-care program included teaching and training in oral self-care skills. Data were collected by an oral self-care behavioral interview, an oral self-care behavioral observation, and an oral assessment record. Data were analyzed by using a dependent t-test, an ANCOVA with pretest oral self-care behavior scores as a covariate, and the Mann-Whitney U Test.

The results revealed that the mean score of oral self-care behavior of children with cancer in the experimental group after the oral self-care program was significantly higher than before the oral self-care program ($p < .05$), the mean score of oral self-care behavior of children with cancer in the experimental group was significantly higher than that in the control group ($p < .05$), and the severity score of oral mucositis in the experimental group was significantly lower than that in the control group ($p = .03$).

These findings suggest that an oral self-care program should be used in nursing care to promote the oral self-care behavior, and to reduce the further severity of oral mucositis for school-age children with cancer receiving chemotherapy.

KEY WORDS: ORAL SELF-CARE PROGRAM / MUCOSITIS
CANCER CHILDREN / CHEMOTHERAPY

172 pages.

ผลของโปรแกรมการดูแลช่องปากด้วยตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลช่องปากและภาวะเยื่อช่องปากอักเสบของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

THE EFFECTS OF AN ORAL SELF-CARE PROGRAM ON SELF-CARE BEHAVIOR AND MUCOSITIS OF SCHOOL-AGE CHILDREN WITH CANCER RECEIVING CHEMOTHERAPY

อังกฤษา เจียมจิระพร 4736675 NSPN/M

พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: นางลักขณ์ จินตนาดิกล, D.N.S., บุญเพ็ชร จันทรวัดนา, M.Sc. (Nursing), กฤษิ์สไบ สรรพกิจ, M.D., Dip. American Board of Pediatric Hematology / Oncology

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ 2 กลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการศึกษา เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการดูแลช่องปากด้วยตนเอง ต่อพฤติกรรมการดูแลช่องปากและภาวะเยื่อช่องปากอักเสบของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งที่ได้มารับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลจำนวน 30 คน โดยเป็นกลุ่มทดลอง 15 คนและกลุ่มควบคุม 15 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ ผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคมะเร็งทุกชนิด, อายุ 6-12 ปี, ยังไม่มีภาวะเยื่อช่องปากอักเสบโดยมีค่าคะแนนจากแบบบันทึกการประเมินสภาพช่องปาก = 8 มีเกณฑ์ในการจับคู่คือ อายุ, ชนิดของโรคมะเร็ง, ชนิดยาเคมีบำบัดที่ได้รับ และประเภทของผู้ป่วย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการดูแลช่องปากด้วยตนเองที่ผู้วิจัยจัดขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลช่องปาก, แบบสังเกตพฤติกรรมการดูแลช่องปาก และแบบบันทึกการประเมินสภาพช่องปาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Dependent t-test, ANCOVA โดยใช้คะแนนพฤติกรรมการดูแลช่องปากก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม และ Mann-Whitney U Test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลช่องปากด้วยตนเองหลังได้รับโปรแกรมมากกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 2. ในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลช่องปากด้วยตนเองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 3. ในกลุ่มทดลองมีระดับความรุนแรงของภาวะเยื่อช่องปากอักเสบน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .03$) ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมการดูแลช่องปากด้วยตนเองสำหรับเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลช่องปากด้วยตนเอง และเพื่อลดความรุนแรงของภาวะเยื่อช่องปากอักเสบในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งที่มารับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด